

Cikli I programeve: Zanafilla

Emisioni nr 19(Zanafilla 14)

Bëj një përmbledhje të programit të një dite me parë. Do të vijojmë programin e ditës së sotme me kapitullin e 11 të librit të Zanafillës

***Tema:** Ndërtimi Kullës së Babelit; nga Semi tek Abrahami.*

“Por tërë toka fliste të njëjtën gjuhë dhe përdorte të njëjtat fjalë.” (Zanafilla 11:1).

Unë nuk e di se ç’gjuhë kanë folur njerëzit atëherë një gjë është e sigurt të gjithë përdornin të njëjtat fjalë. NJë miku im, nga Teksasi, më thanjëherë duke qeshur:“Ne të dy jemi ndoshta të vetmit që e dimë se ç’gjuhë kanë folur njerëzit para kullës së Babelit. Padyshim që do të ketë qenë teksançe.” Të jem i sinqertë me ju, kam arritur në përfundimin se duhet të ketë qenë ndonjë gjuhë tjetër. Se ç’gjuhë, nuk dihet, por çfarëdo që të ketë qenë, ajo do të jetë gjuha që do të flasim të gjithë në qiell. Ka për të qenë një gjuhë shumë më e mirë se ajo që kemi sot, me emra, mbiemra, folje e ndajfolje më specifike.

“Dhe ndodhi që, ndërsa po zhvendoseshin në drejtim të jugut, ata gjetën një fushë në vendin e Shinarit dhe u vendosën atje.” (Zanafilla 11:2).

“Ndërsa po zhvendoseshin në drejtim të jugut/**nga lindja**”. Vini re se në tekstin anglisht thuhet *nga* lindja. Me sa duket, njerëzimi ishte duke u zhvendosur drejt perëndimit. “Ata gjetën një fushë në vendin e Shinarit dhe u vendosën atje,” që është Lugina e lumenjve Tigër dhe Euftrat.

“Dhe i thanë njëri tjetrit: “O burra, të bëjmë tulla dhe t’i pjekim me zjarr!” Dhe përdorën tulla në vend të gurëve dhe bitum në vend të llaçit.” (Zanafilla 11:3)

Në ato zona nuk ka gurë, prandaj bënë tulla. Kjo në vetvete zbulon diçka për karakterin e ndërtimit. Edhe sot e kësaj dite,

tulla është një lloj material ndërtimi shumë i njohur. Megjithatë në atë kohë, tulla u përdor për shkak të praktikitetit që ofronte. Ishte një domosdoshmëri.

“Dhe thanë: “O burra, të ndërtojmë për vete një qytet dhe një kullë maja e të cilës të arrijë deri në qiell, dhe t’i bëjmë një emër vetes që të mos shpërndahemi mbi faqen e tërë dheut.” (Zanafilla 11:4).

Vini re se ata thanë, “të ndërtojmë për vete një qytet... dhe t’i bëjmë një emër vetes që të mos shpërndahemi.” Me sa duket ata vuanin nga një rast i rëndë i tejkalimit të unë-it – le të bëjmë (ne) për vete (tonë). Mendoj se qëllimi i vetëm i kësaj kulle ishte të ndërtonin një vend mitingu e grumbullimi për njerëzit.

Kulla e Babelit ishte një zigrat – një tempull i ngjashëm me piramidat por në formë katrore, në krye të të cilit ishte një altar. Në Luginën e Tigrit dhe Euftratit ka shumë rrënoja të tyre. Unë kam një fotografi të rrënojave të një zigrati në Ur të Kaldeasve, në vendin ku ka jetuar Abrahami. Ishte një ndërtesë solide me tulla dhe rreth e qark kishte një shkallare që shkonte deri në majë. Me sa duket në krye ishte një altar ku, me raste, sakrifikoreshin edhe njerëz. MË vonë, një idhulli, i flijoheshin edhe fëmijë. E gjitha kjo kishte lidhje me zigratin në hitorinë më të vonë.

Kulla e Babelit në kohën kur u ndërtua, përfaqësonte rrebelimin e njeriut kundër Perëndisë së Gjithpushtetshëm. Me sa duket, udhëheqësi i kësaj lëvizjeje ishte Nimrodi. Ai ishte ndërtuesi i qytetit të Babelit dhe i Kullës. Ai duhet të ishte një vend nga ku Nimrodi planifikonte të ngrinte perandorinë botërore që do të ishte kundër Perëndisë.

Që të realizonte ambicjen dhe ëndrrat e tij, duheshin përmbushur dy faktorë thelbësorë:

Së pari, atij i duhej një qendër uniteti, njëfarësoj shtabi qendror. I duhej kapital, një vend ku të mblidhej, e një vend për ta parë. Kjo është arsyeja që ndërtoi qytetin e Babelit. ME këtë u plotësua një nga kushtet për plotësimin e ëndrrës së tij, ngritjen e perandorisë botërore.

Së dyti, i duhej një pikë grumbullimi, jo vetëm gjeografike, por edhe psikologjike. Një qendër që do të ishte motivuese – një shkëndijë, një frymëzim, një këngë, një piskamë beteje, pak a

shumë si “bashkohuni rreth flamurit djema.” Duhet të ishte një motivues nxitës dhe detyrues. Duhet të kishte një monument të tipit të mauzoleumit të Leninit për Komunistët. Në kohën e Nimrodit, i ngjashëm me këtë mauzoleum, ishte Kulla e Babelit. Shprehja e tij “Le të bëjmë për vete” është një mospranim dhe rebelim ndaj Perëndisë, ndërsa “Le të bëjmë një emër” zbulon një ambicje të tejskajshme të tij.

Tani le të shohim se çfarë *nuk ishte* Kulla e Babelit. Ajo nuk u ndërtua si një vend strehimi në rast të nivelit të lartë të ujrave. Ai nuk ndërtoi mbi nivelin e përmbytjes, siç pretendojnë disa studiues. Në të vërtetë, për mua ky është një interpretim shumë femënor. Në fund të fundit, mauzoleumi i Leninit nuk u ndërtua si vend strehimi, kur Vollga të dilte nga shtrati. Kjo kullë, zbulonte qendrimin mospërfillës dhe rebelues të njeriut karshi Perëndisë. Perëndia i kishte thënë njeriut që të shpërndahej në mbarë botën dhe të rimbushte tokën. Por njeriu iu përgjigj: “Në asnjë mënyrë! Nuk kemi për t’u shpërndarë; do të qëndrojmë bashkë. Me ty e kemi mbyllur gjithçka.” Shkurt Kulla e Babelit ishte kundër Perëndisë.

Kulla e Babelit ishte edhe njëfarë simboli fetar. Ishte një zigurat. Siç e përmendëm edhe më parë, nëpër gjithë luginën ka rrënoja të ziguarateve. Ato ishin vende ku njerëzit adhuronin krijesën dhe jo Krijuesin. Disa ziguarate ishin në formë rrethore ndërsa disa të tjera në formë katrore, por që të gjitha kishin shkallare që të çonin deri në majë. Në majë të këtyre ndërtesave, njerëzit adhuronin diellin, hënën dhe yjet. Në fund të fundit, kur njerëzit shihnin diellin, hënën dhe yjet, ata e dinin se nuk kishte për të patur ndonjë përmbytje dhe se Perëndia nuk ishte treguar i mirë me ta kur u dërgoi Përmbytjen.

Tani le të shohim me vëmendje reagimin e Perëndisë ndaj Kullës së Babelit.

“Por Zoti zbriti për të parë qytetin dhe kullën që bijtë e njerëzve ishin duke ndërtuar.

Dhe Zoti tha: “Ja, ata janë një popull i vetëmdhe kanë të gjithë të njëjtën gjuhë; dhe kjo është ajo që ata filluan të bëjnë; tani asgjë nuk ka për t’i penguar ata të përfundojnë atë që kanë ndërmend të bëjnë.” (Zanafilla 11:5-6)

Kjo është një deklaratë mjaft e fuqishme! Meqënëse të gjithë flisnin të njëjtën gjuhë, nuk ekzistonin pengesa për të kuptuar njëri-tjetrin. Ata mund të mblidheshin bashkë, të bashkonin njohurinë e burimet që kishin dhe të ecnin përpara. “tani asgjë nuk ka për t’i penguar ata të përfundojnë atë që kanë ndërmend të bëjnë.” Këtu shohim se pavarësisht nga Përmbytja njeriu vazhdon të ketë një natyrë krejtësisht të rënë nga lavdia e Perëndisë. Perëndia nuk mund ta marrë lehtë këtë rrebelim, pasi është një rebelim kundër Tij. Kjo është arsyeja që Ai do të fillojë të ndërtojë një mur mbrojtës duke hedhur një pengesë mbi ta. Ky ishte një veprim i domosdoshëm pasi njeriu u krijua nga Perëndia si një qenie shumë e aftë. Njeriu mund të shkojë në hënë e të fluturojë në qiell me aeroplanë. Akoma mbetem i mahnitur teksa fluturoj në disa kilometra lart e përpara meje serviret një ushqim shumë i shijshëm. E gjitha kjo duket e pabesueshme. *Njeriu* i ka arritur të gjitha këto miqtë e mi. Njeriu është një krijesë shumë kompetente.

Është e qartë tani se ç’mund të ishte në gjendje të bënte njeriu po të vazhdonte të kishte të njëjtën gjuhë e të dilnin të gjithë bashkë kundër Perëndisë.

Vini re se çfarë bëri Perëndia –

“O burra, të zbresim pra, atje poshtë dhe të ngatërrojmë gjuhën e tyre, në mënyrë që njëri të mos kuptojë të folurën e tjetrit.

Kështu Zoti i shpërndau mbi gjithë faqen e dheut dhe ata pushuan së ndërtuari qytetin.

Prandaj këtij emri iu dha emri i Babelit, sepse Zoti aty ngatërroi gjuhën e tërë dheut dhe i shpërndau mbi tërë faqen e dheut.” (Zanafilla 11:7-9).

Tani njeriu shpërndahet në gjithë faqen e dheut. Ja ku ishin të gjithë së bashku në rrebelimin e tyre, por ja që nuk janë në gjendje ta kuptojnë më njëri tjetrin. Muri i ndarjes së gjuhëve është më i lartë se edhe vetë Muri Kinez. Është më i lartë dhe më efikas madje edhe se Muri i Berlinit. Gjuha i ndan popujt nga njëri tjetri. Kufiri gjuhësor është më e fortë se çdo lloj kufiri kombëtar, apo edhe se çdo oqean.

Ka shumë nga ata që thonë se gjuhët janë zhvilluar gradualisht. Por në fakt Perëndia na thotë se ai i ngatërroi gjuhët e tyre pikërisht atëherë në atë kohë dhe në atë vend. Ndërsa ishin duke

ndërtuar, Perëndia i ngatërroi gjuhët e tyre dhe befasi njerëzit nuk ishin më në gjendje të kuptonin njëri tjetrin. Projekti i ndërtimit pati një ndërprerje të papritur dhe njerëzit u shpërndanë nga Babeli në të gjitha drejtimet. Kjo është një gjë e jashtëzakonshme është njësoj si të “flasësh në gjuhë të tjera” e të mos jesh në gjendje të kuptosh se ç’thuhet. Kemi të bëjmë me një mrekulli. Një mrekulli për të folur e një për të dëgjuar. Ata *folën* gjuhë të ndryshme dhe ata që *i dëgjonin* nuk mund të kuptonin.

Më lejoni t’ju bëj një pyetje: “A ishte ky një bekim i fshehtë, apo një mallkim mbi njerëzimin?” Për qëllimet e Perëndisë ishte një bekim. Për planet e njeriut larg Perëndisë ishte padyshim gjykim. Përgjatë shekujve, gjuha e ka ndarë njeriun duke u bërë një pengesë e madhe për të. Ndërkohë që sot me përhapjen jashtëzakonshme të radios, televizionit, internetit, dhe mjeteve të pafund të fluturimit, këto mure duket se po shemben. PO shemben njësoj si muret e Jerikos. Kjo është një nga arsyet, që më bëjnë të mendoj se Perëndia do të vijë përsëri mbi tokë me një gjykim të ri.

Tani le t’i ballafaqojmë këto gjuhë me ato të Ditës së Rrëshajave. Dita e Rrëshajave ishte një lëvizje tjetër e famshme e gjuhëve. Këtu shohim se ungjilli u predikua në të gjitha gjuhët, që kuptoheshin nga të pranishmit. Këtu nuk kemi të bëjmë me të folur në gjuhë të *panjohura* – gjë që nuk ka qenë e pjesë e lëvizjes së gjuhëve. Ditën e Rrëshajave, Perëndia jep përgjigjen e tij për Kullën e Babelit. Perëndia po i thotë njerëzimit: “Unë kam një mesazh për ju. Unë do të vij te ju me ungjillin në gjuhën tuaj.”

Kështu veprimi Perëndia dhe sot Bibla është botuar në më shumë gjuhë se çdo libër tjetër. Ajo vazhdon të përkthehet në gjuhë dhe dialekte të qindra fiseve anembanë globit. Ungjilli është për *gjithë* njerëzimin. Të folurit në gjuhë erdhi që t’i bënte të njohur njerëzimit se Perëndia tashmë i kishte dhënë përgjigje Kullës së Babelit. Ai tani kishte dhënë një shpengim për njeriun. Misioni u krye. Nuk ka më nevojë që njeriu të *përpiqet* e të punojë për shpëtimin e tij. Ai mund të dëgjojë mesazhin e Perëndisë dhe të kthehet tek Ai. Ungjilli është për *ty*, kushdo të jesh e çfarëdo gjuhe të flasësh. Është për *ty*. Është për të gjithë kombet e dheut. Në librin e fundit të Biblës na thuhet se në praninë e Tij do të mblidhet “... një turmë e madhe, të cilën askush nuk mund

ta numërojë, nga të gjitha kombet, fiset, popujt dhe gjuhët...”
(Zbulesa 7:9).

Tani do të ndjekim linjën e Semit. Kjo është linja që do të ndiqet këtej e tutje në Dhjatën e Vjetër.

**“Këta janë pasardhësit e Semit. Në moshën njëqind vjeç, Semit i lindi Arpakshadi, pikërisht dy vjet pas Përmbytjes.”
(Zanafilla 11:10).**

Më poshtë jepet gjenealogjia e Semit dhe pastaj lexojmë:

**“Nahori jetoi njëzet e nëntë vjet dhe dhe i lindi Terahu;
Mbas lindjes së Terahut, Nahori jetoi njëqind e nëntëmbëdhjetë vjet dhe i lindën bij e bija.” (Zanafilla 11:24-25).**

Vini re se jemi duke ndjekur linjën e Terahut. Po pse linjën e Terahut? Shikoni me vëmendje vargun tjetër.

“Terahu jetoi shtatëdhjetë vjet dhe i lindi Abrami, Nahori dhe Harani; dhe Haranit i lindi Loti.” (Zanafilla 11:26).

Tani do të ndjekim linjën e Abramit, të cilin e njohim me emrin Abraham. Jemi duke ndjekur linjën e Semit dhe gjatë gjithë Biblës do të ndjekim po këtë linjë. Fjala e Perëndisë e ndjek këtë linjë deri në Kryqin e Krishtit. Perëndia i ka rregjistruar të gjitha paraprakisht. Ai i ka treguar njeriut se është mëkatar. Në incidentin e Kainit dhe Abelit, vërejmë se Kaini nuk arrin dhe nuk do të kuptojë se është mëkatar. Tek ai shohim të shpaloset *krenaria e jetës*. Tek përmbytja shohim mëkatet e *mishit*, sepse njerëzit në atë kohë u ishin dorëzuar atyre. Ishin zhytur në shijimin e dhunës dhe mendimet e imagjinata e tyre ishte e ligë. Ishin krejtësisht të verbër ndaj nevojës që kishin për Perëndinë dhe krejtësisht të shurdhër ndaj thirrjeve të Tij, të vdekur në shkeljet dhe mëkatet e tyre. Perëndia, me anë të Noeut, u bëri një ftesë, por ata e hodhën poshtë atë duke qëndruar ende në mëkatin e mishit.

Tek Kulla e Babelit shohim mëkatin e vullnetit, rebelim kundër Perëndisë. Kjo ishte Kulla e Babelit.

Mos keni edhe ju Kullën tuaj të vogël të Babelit? A jeni në rrebelim ndaj Perëndisë? Është mirë të kontrollosh veten tënde tani. Është e natyrshme për qënien njerëzore që të rrebelohet ndaj Perëndisë.

Ëilli i vogël një mbrëmje ishte shumë i acaruar. Vërtet që po e kalonte masën dhe e ëma po mendohej shumë ta qetësonte. Më në fund, ajo e mori, e uli në një qoshe me fytyrën nga muri dhe i tha të mos lëvizte prej aty. E la aty në dhomë vetëm ndërkohë që vetë shkoi tek dhoma e ndenjjes. Pas pak ajo dëgjoi zhurma. Mamaja i thirri, “Ëilli, a je çuar në këmbë?” Ai u përgjigj, “Jo ma, jam akoma ulur, por brenda meje jam në këmbë.”

Më besoni, por ka shumë njerëz vogël që qendrojnë në këmbë brenda tyre ashtu si ky djalë i vogël. Ata qendrojnë kundër Perëndisë duke ngritur një Kullën e tyre të vogël të Babelit.

“Këta janë pasardhësit e Terahut. Terahut i lindi Abrami, Nahori dhe Harani; Haranit i lindi Loti.

Harani vdiq në prani të Terahut, babait të tij, në vendlindjen e tij, në Ur të Kaldeasve.

Dhe Abrami dhe Nahori morën gra: emri i gruas së Abramit ishte Saraj dhe emri i gruas së Nahorit ishte Milkah, e bija e Haranit, i ati i Milkahut dhe i ati i Iskahut. Por Saraj ishte shterpë, nuk kishte fëmijë.

Pastaj Terahu mori të birin Abram dhe Lotin, të birin e Haranit, domethënë djali i të birit, dhe Sarajn nusen e tij, gruaja e djalit të tij Abram, dhe dolën bashkë nga Uri i Kaldeasve për të vajtur në vendin e Kanaanëve; por kur arritën në Haran, ata u vendosën aty.” (Zanafilla 11:27-31).

Emri *Haran* ka kuptimin vonesë.

“Terahu jetoi dyqind e pesë vjet, pastaj Terahu vdiq në Haran.” (Zanafilla 11:32)

Kjo pjesë e historisë është dhënë për të na bërë të ditur se tani do të ndjekim Abrahamin dhe gjithçka do të bëjë ai. Historia e Abrahamit fillon në kapitullin vijues.

Në këtë pikë Zanafilla, madje e gjithë Bibla në tërësi, marrin një kthesë. Pamja e paraqitur është si ajo e Kanionit të Madh,

ku nga njëra anë qendrojnë kapitujt 1 – 11 dhe nga ana tjetër 39 kapitujt e tjerë. Në njëmbëdhjetë kapitujt e parë mbulohet një periudhë kohore prej mbi 2 000 vjetësh, afërsisht sa e gjithë periudha kohore që mbulon pjesa tjetër e Biblës. Këto 2 000 vjet qëndrojnë përkundrejt 350 vjetëve të kapitujve 12 –50. Në këto njëmbëdhjetë kapituj të parë të Zanafillës kemi parë Krijimin, rënien e njeriut në mëkat, Përmbytjen dhe Kullën e Babelit. Këto janë katër ngjarje të mëdha që mbulojnë këtë hapësirë kohore.